

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

147. An profit sacrificium Missæ, si applicetur à Sacerdote pro anima
existente in Purgatorio, quam vult Deus? Et in §. vltimo huius Resolutionis
alij & diuersi casus breuiter adducuntur pro ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

rectè cohæreant, ita D. Thomas q. 83. art. 6. ad 5. Syl-
vester verb. Missa 1. q. 3. Suarius disp. 83. sect. 3. To-
letus lib. 2. cap. 9.

26. Quibus adde Dicastillum de Sacram. tom. 1.
tr. 5. disp. 4. dub. 13. n. 261. Vnde in rubrica Missalis,
vbi agitur de defectibus in celebratione Missarum oc-
currentibus §. 5. cuius titulus est, De defectibus for-
mæ; in fine dicitur, si valde probabiliter dubitet se
aliquid essentialè omisisse, iteret formam, saltem
sub tacita conditione: si autem non sunt de necessi-
tate sacramenti, non refumat, sed procedat ulterius.
Hæc ibi.

27. Et tandem ad dubium quintum respondeo,
Missam non posse celebrari vulgari lingua, tum ex
vfu, & praxi Ecclesiæ, tum ex Trident. sess. 22. cap. 8.
maximè cum multæ parabolæ, enigmata, & mysteria
non ita commodè in linguam vulgarem transferri
possint, & conuerti, vt optimè obseruat Dicastill. cit.
n. 270. faciunt etiam contra Caramuelem ea, quæ
docet Azorius tom. 1. lib. 8. cap. 36. quæst. 6. ibi: Verum
quidquid Luterani, &c.

RESOL. CXLVII.

An proficiat sacrificium Missæ, si applicetur à Sacerdote
pro anima existente in Purgatorio, quam vult Deus?
Et in §. ult. huius Resolutionis alij multi, & diversi ca-
sui breuiter adducuntur pro applicatione sacrificij,
&c. Ex p. 11. tr. 6. & Misc. 6. Ref. 39.

§. 1. Negatiuè ex Nauarro respondet noster P.
Verricelli doctus quidem, & diligens in
99. Moral. tract. 1. q. 21. quia potestas consecrandi, &
offerendi data est homini: ergo vt humano modo ea
vtatur: non autem humano modo offert, si non nisi
miraculosè, & supernaturaliter cognoscibile sit pro
qua anima sacrificium offerat: etenim non humano
modo, sed supernaturaliter cognosci posset quam
animam Purgatorij Deus; aut Beata Virgo vellet li-
berari: deinde causa prima determinatur obiectiuè à
causa secunda, ergo neque Deus se determinat ad re-
mittendam poenam purgatorij animæ Petri; si qui-
dem cum non sit determinatus Deus à causa secunda,
remanet indifferens & indeterminatus, atque aded
nihil producit: Ergo remanet illa Missa vlla absque
applicatione, & sic in thesauro Ecclesiæ, prout cæ-
tera sacrificia non applicata. Et ideò hanc senten-
tiam ante Verricelli docuit etiam Tamburinus opusci.
de sacrif. Missæ, lib. 2. cap. 2. §. 9. n. 17. vbi sic ait: si quis
applicet sic Missam, Applico pro ea anima quam
vult Deus, tunc sacrificium nulli prodesse, sed reman-
ere eius fructum in thesauro Ecclesiæ. Ratio est
iam dicta, quia ex ipso Christi instituto, Sacerdotis,
non verò Dei est applicare fructum Missæ. Determi-
net igitur in hunc, vel similem modum Sacerdos:
Offero pro ea anima quam Deus videt magis indige-
re, vel minus indigere, &c. nam sic quia determinata
est Sacerdotis intentio, vtique iuxta illam acceptabit
Deus. Pari modo Ecclesiæ quando ex stipendio an-
nuo debent multas Missas celebrare pro vatis defun-
ctis, satis erit si celebrantes applicant pro iis, quibus
eo die v. g. illæ Missæ debentur, eas enim Deus videt
quibus debeantur. Ita ille. Itaque dicendum est, quod
applicare sacrificium, vel dirigere ad voluntatem Dei,
vel ad scientiam Dei, si primo modo, sacrificij nulli
prodest, quia nihil determinatur à Sacerdote, secus
autem in secundo modo, quia tunc Sacerdos deter-
minat intentionem suam: ergo notentur hæc ab his,
qui oneribus Missarum preffi, nesciunt quo ordine, &
que pacto teneantur illas applicare, nam in tali casu,
Tom. I. I.

vt patet ex dictis satisfaciunt suo muneri, si illas ap-
plicant prout Deus videt dictas Missas ab ipso Sacer-
dote deberi, & esse applicandas.

2. Nota hic obiter primò, cum plures Sacerdo-
tes consecrant hoc sacramentum, ad quemlibet illo-
rum perinde pertinere applicationem illius, ac si so-
lus esset, eo quod vnusquisque eorum verè conse-
crat, non vt partialis (vt aiunt) causa, sed vt tota-
lis, ac proinde ad ipsum sine alterius voluntate per-
tinet hoc sacrificium integrè applicare cui volue-
rit: cumque effectus illius infinitus sit, perinde pro-
derit illis, quibus à singulis Sacerdotibus applica-
bitur, ac si ab vno solo Sacerdote vni tantum appli-
cetur. Alterum est cum vnus Sacerdos consecra-
uit solum corpus Christi, quia morte, aut alio impe-
dimento sanguinem consecrare non potuit, ab alio
autem Sacerdote supplente defectum prioris conse-
cratur sanguis, ad posteriorem pertinere applicatio-
nem sacrificij, quia cum ante consecrationem sangui-
nis non sit sacrificium; & consecratione sanguinis
perficiatur, ille solus Sacerdos dicitur sacrificare,
qui sanguinem consecrat, ac proinde ad ipsum per-
tinebit applicatio sacrificij ad priorem. Quocirca
ego non video qua ratione posterior Sacerdos de-
beat, vel aliquo vinculo teneatur ad intentionem
prioris se conformare, vt recentiores nonnulli ar-
bitrantur, nec solum sub culpa mortali, sed etiam
neque sub veniali. Et ita docet Vasquez in 3. part.
tom. 3. disp. 231. cap. 6. num. 41. Verum obseruat, &
benè Caltrus Palaus tom. 4. tract. 22. punct. 6. num. 16.
quod in tali casu deberet secundus Sacerdos præce-
dentis Sacerdotis intentioni se conformare, tametsi
obligatus non sit, quod docuit etiam Coninck in 3.
part. quæst. 83. art. 1. dub. 9. consil. 9. ex his infert Di-
castillum de Sacrament. tom. 1. tract. 5. disp. 3. dub. 7.
num. 175. Sacerdotem, qui post consecratum cor-
pus nondum applicauit sacrificium, posse ante conse-
crationem Calicis applicare, illa enim consecratio-
ne perficit sacrificium, tuncque censetur sacrificare.
Item quamuis Sacerdos consecrauerit corpus, inten-
dens sacrificare pro vno, potest ante consecratio-
nem Calicis mutare intentionem, & applicare pro
alio, cui, & non priori proderit sacrificium. Quod
si ante perfectam vtriusque speciei consecratio-
nem non applicuit sacrificium, nullus restat am-
plius locus applicandi, cum enim iam sit sacrificium
peractum, non est cur censetur, aut sit factum ea
intentione, quæ nullo modo existit ante, vel simul
cum ipsa actione sacrificij. Verum est, quod vt alibi,
pro applicatione habitualem applicationem cele-
brantis sufficere, nimirum intentionem offerendi
pro tali persona; quæ præcesserit, & retractata non
sit, quia voluntas applicandi Missæ fructum non
mouere debet ad aliquid alterius opetandum, sed so-
lum mouere diuinam voluntatem, vt statim ac sacrifi-
cium offeratur, eius fructum applicet alteri. Secus
est in sacramentis, vbi voluntas conficiendi tne
mouere debet ad faciendam externam actionem, ad
quam concurrere non possum moraliter, & humano
modo nisi perseueret intentio, vel actualis, vel sal-
tem virtualis. Nec ad applicationem Missæ requiritur
certa propinquitas temporis, quo talis applicatio
præcesserit, quia dum non retractatur, censetur per-
manere moraliter, & habitualiter, & per consequens
sufficiens. Et ita me citato docet Franciscus Lugo
de Sacrament. lib. 5. cap. 3. quæst. 3. num. 10. quidquid
in contrarium asserat Granadus in 3. part. controu. 3.
tract. 5. disp. 4. sect. 3. n. 14. Vasquez, & alij. Nota se-
cundò in applicatione fructus sacrificij Missæ præ-
ualere celebrantis intentionem, quamuis aliquan-
do peccet contra iustitiam, vel obedientiam, vel fi-
delitatem.

Sup hoc sup.
in Ref. 35. &
in Refol. 46.
prope finem,
à vers. Nota
hic. & in to.
4. tr. 8. lege
doctrinam
Refol. 92. &
principio.

Sup hoc sup:
in Ref. 53 à
§. His sup-
positis.

Alibi sup. in
Ref. 51. & 52.

Sup. hac ap-
plicatione
sup. in Ref.
54.

delitatem, hæc applicatio est actus potestatis ordinis, & immediatè sit in persona Christi, quare non pendet ab Ecclesiâ, vel Superioris intentione, sed à libera voluntate celebrantis. Sic enim instituit Christus ob liberum exercitium consecrationis, & celebrationis ut applicatio Missæ fiat immediatè suo nomine (sicut effectio Sacramentorum) & per consequens quantumvis superior conetur applicare Missæ fructum alicui, nihil efficit, si celebrans eum non applicet. Et ratio est, nam in contractibus, & in votis, & in similibus, operator subditus ut persona principalis, in Missæ verò celebratione, ac applicatione quilibet Sacerdos operatur, ut immediatus Christi minister, independens ab omni humana potestate. Sed de hoc ego alibi. Peccaret tamen mortaliter Religiosus applicando Missam contra intentionem Superioris. Verum est, quod quando Superiores præcipiunt pro devotis amicis, Prælati, Principibus, vel pro conversione Gentilium, aut hæreticorum, vel pro communibus necessitatibus Missas offerri, non teneri subditos obedire sub mortali. Quia nec Superiores intendunt obligare subditos in hoc casu sub mortali, cum illas potius commendent, quàm præcipiant. Nec apparet iusta ratio cogendi sub mortali subditos ad has Missas dicendas, nisi forsitan pro aliquo Principe à quo Respublica Christiana maximè pendeat, & est doctrina probabilis. Et ita docet Fagundez p. 1. lib. 3. cap. 10. n. 6. & Franciscus Lugo ubi supra n. 28.

Sup. hoc peccato in Refol. not. præteritæ. Sup. hoc supra ex Ref. 33. lege doctrinam §. Nota vero, ad medium, & ex Ref. 41. §. Hinc sequitur. & seq.

RESOL. CXLVIII.

An si Missa applicetur existenti in peccato mortali, Sacrificium illud reponatur in thesauro Ecclesiæ, cum non proficit Sacerdoti celebranti illud quoad Satisfactionem ex opere operato?

Et an si Sacerdos obliuiscatur applicare alteri Missam, illius fructus redeat ad ipsum?

Et notatur, quod cum celebratur Missa pro anima Purgatorij, non solum applicandam esse illi satisfactionem sed etiam impetrationem? Ex part. 1. tract. 6. & Misc. 6. Ref. 40.

§. 1. **A**tende quæso, Amice lector, nam Doctores communiter affirmativè respondent cum Suarez. Vnde Mercerus in 3. part. D. Thom. q. 83. dub. 8. n. 4. si queritur an effectus hinc remissionis peccati impeditur per obicem detur fictione recedente. Respondetur neg. sed si incapax sit illa, pro quo offertur, manet in thesauro Ecclesiæ: idè expedit sic off. 116. ut si is pro quo offertur non indigeat aut iuari non possit, proficit aliis, vni, vel pluribus quibus Sacerdos voluerit. Ita ille: cui adæ Auerfam de Sacram. Eucharist. q. 11. sèct. 10.

2. Sed mihi non displicet opinio Henriquez quam tuetur piissimus, & sapientissimus Pater Iacobus Granad. ex Societate Iesu, sic itaque asserit in 3. p. D. Thom. contr. 6. tr. 14. disp. 7. sèct. 3. n. 13. Secunda difficultas est an si sacrificium Missæ non proficit ei pro quo offertur, aut non impetret eam rem, pro qua offertur, reponatur in Ecclesiæ thesauro? Respondetur, variè iuxta varios casus explicandam esse hanc difficultatem. In primis enim accidere potest, eum pro quo offertur Missa, non esse capacem totius fructus pro eo statu, quem tunc habet, v.g. si offeratur pro peccatore, cui licet proficit ad obtinendam veniam, non tamen ad satisfactionem. Et quidem Suarez existimat eam satisfactionem nullo modo in futurum prodesse posse eiusmodi peccatori, ac proinde vel statim applicandam esse alteri, vel reponi in thesauro Ecclesiæ. Mihi certè placet opinio Henriquez

Sup. hoc infra ex Ref. 151. lege

feruari in mente Divina, ut applicetur illi peccatori cum in Dei gratiam redierit. Probatque ratione, quia sacrificium hoc licitè & sanctè offertur pro peccatore: ergo illi applicari potest quicquid ex opere operato tribuitur illi pro quo offertur sacrificium: ergo si pro eo statu id applicari non potest in actu secundo, manebit in actu primo, ut ablato obice peccati mortalis, statim conferatur. Sic enim homini bona fide accedenti ad Eucharistiam, sed sine dispositione ad gratiam, licet tunc non detur gratia, statim postea, cum tollit obicem peccati, & id est adhuc magis verum in aliis Sacramentis. Hucusque Granado: cuius opinio non solum modesta, & curiosa, sed nimis devota, & pia, & præbens occasionem fidelibus, ut magis libenter, & largius conentur offerre Missas pro amicis, & coniunctis, etiam si sciant esse in statu peccati mortalis, nam illa sacrificia eis proderunt non solum quoad fructum impetrationis, sed etiam satisfactorium, recedente obice peccati. Immenfa bonitas Dei, & munificia ad inobediendum natura.

3. Sed hic oritur dubium, an si Sacerdos obliuiscatur applicare alteri Missam, illius fructus redeat ad ipsum? Negativè respondet Henriquez Franciscus Lugo sol. 251. Ioannes Vviger in part. 9. §. 4. dub. 10. num. 54. & alij, quia Deus celebrantis intentione non confert Missæ fructum; nec Sacramentorum valorem. At ego existimo, quod quoties Sacerdos nulli alteri applicat fructum sacrificij, censetur licitè applicare, idque per intentionem virtuales, seu interpretatiuas, qua quoties non applicat fructum bonorum operum alteri, à se censetur velle sibi applicare; item ex alia intentione qua maximè suis bonis operibus intendit sibi prodesse quantum potest, unde ex hac parte nullus fructus manet inapplicatus. Si autem applicet fructum ei, qui non indiget, vel non est capax, tunc putandum est fructum redire ad applicantem, nec remanere in thesauro Ecclesiæ (de fructu applicato vivis loquor.) Ratio est, quia censetur quispiam habere voluntatem interpretatiuam satisfaciendi obligationi, applicando fructum alteri, & casu quo fructus illi non possit prodesse, referendi sibi eo modo ac si non applicasset, iuxta illud Psalm. 34. Oratio mea in sinu meo converetur, & Marth. 10. Pax vestra revertetur ad vos, idque ex similitudine columbe probari potest, quæ Genes. 8. Non inveniens ubi pes eius requiesceret, ad artem reversa est: ita fructus sacrificij, cum non prodest ei cui applicatur, censetur reverti ad applicantem, nisi intentione aliqua actuali, vel virtuali alteri disponat, aliàs enim si applicans non esset talis intentionis, fructus remaneret in thesauro Ecclesiæ, & hanc sententiam tenet Ruteus de sacrific. Missæ lib. 1. disp. 1. quæst. 3. & præter alios Authores, instat multorum vnum adducam, nempe Lessium in 3. part. D. Thom. quæst. 83. art. 1. dub. 9. n. 54. ubi sic ait: Dicitur. Ergo si Sacerdos obliuiscatur applicare alicui sacrificium, nullus inde proveniet fructus ex opere operato. Respondetur; Quidam dicunt posse postea applicari. Sed hoc parum est credibile: Quia sicut Sacramentum consistens in actione, solum potest applicari dum fit, tunc enim non aliis est in eius potestate: ita etiam Sacrificium, tantum potest applicari dum fit. Confirmatur, quia effectus qui datur ex opere operato, non potest suspensè arbitrio ministri, sed statim datur causa posita. Unde aliter dicendum quando alteri non applicat, censetur implicite applicare sibi, & sic fructum ex opere operato habet sacrificium in Sacerdote. Ita ille, & hanc sententiam Tamburinus opinio de Sacramentis Missæ